

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 265-1915)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Teknisk Skole

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 23. september 1915](#)
- 2) [Byrådsmødet den 30. september 1915](#)
- 3) [Byrådsmødet den 18. november 1915](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 23. september 1915 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 265-1915)

Forslag fra Magnus Nielsen og J. C. Petersen om, at Byraadet bliver repræsenteret ved 2 Medlemmer i Teknisk Skoles Bestyrelse.

Magnus Nielsen oplyste, at Forslaget var en Følge af, at Handelsministeriet havde udtalt Ønske om at faa en Repræsentation i Skolens Bestyrelse. For at Ministeriet kunne imødekommes, maatte Foreningens Love ændres, og Forslagsstillerne mente da, at det vilde være heldigt at tage Spørgsmaalet om Byraadets Repræsentation op med det samme, idet Byraadet, som nu havde een Mand i Bestyrelsen, nok kunde tilkomme at faa een til. Bestyrelsen vilde da komme til at bestaa af 2 Medlemmer valgt af Ministeriet, 2 valgt af Byraadet, 1 valgt af Haandværkerforeningen, 2 valgt; af Generalforsamlingen og endelig Skolens Forstander. Denne Ordning vilde Forslagsstillerne anse for heldig og retfærdig, hvorfor de anbefalede Byraadet at tiltræde deres Forslag.

Jakob Jensen spurgte, om Forslagsstillerne mente, at Skolen ikke kunde gaa, hvis man blev ved den gamle Ordning, for i saa Tilfælde vilde Taleren henstille til de Herrer at foreslaa, at Skolen blev en offentlig Institution, som Stat og Kommune gav Bidrag til, og som Byraadet ejede. Skulde Bestyrelsen sammensættes som nu foreslaaet, vilde Amsraadet, som gav 2000 Kr. aarlig til Skolen, antagelig ogsaa vælge et af Bestyrelsens Medlemmer, og der vilde saa kun blive 1 Medlem tilbage for Generalforsamlingen at vælge. Taleren syntes, det vilde være Synd at fratage de mange, som interesserede sig for Skolen, al Indflydelse paa dens Ledelse. Saa maatte man hellere gøre Skridtet fuldt ud og lade Skolen blive en offentlig Institution. Taleren troede ikke, denne Sag var moden til Beslutning, saa hvis Forslagsstillerne ikke vilde omforme deres Forslag til en Henvendelse til Skolens Medlemmer om at lade Skolen overgaa til Stat og Kommune, vilde Taleren foreslaa, at Sagen blev udsat.

Mikael Johansen vilde opfordre Forslagsstillerne til ikke at tage Forslaget tilbage, da det var en meget fornuftig Ordning, at Byraadet fik 2 Repræsentanter ligesom Staten. Nogen Synd mod Medlemmerne blev jo ikke begaaet, da disse vel hørte med blandt Byraadets Vælgere. Taleren kunde godt tænke sig, at Amtsskoleraadet valgte et Bestyrelsesmedlem. Dersom Sagen blev udsat, kom den ikke for paa Skolens Generalforsamling paa Onsdag, og Taleren vilde da opfordre Forslagsstillerne til at foranledige Generalforsamlingen udsat, til Byraadet havde truffet sin Beslutning.

J. C. Petersen anbefalede Forslaget. Det var efterhaanden blevet saaledes, at Stat og Kommune bar Skolen oppe, saa det var rimeligt, at de blev ret fyldigt repræsenterede i Skolens Bestyrelse. I Aar ydede Staten saaledes ca. 30000 Kr. foruden 34000 Kr. i Byggetilskud, og Byraadets Bidrag var steget til 6000 Kr. foruden Kaution for en ret stor Sum. Da Lovene alligevel skulde forandres, syntes det rimeligt, at Byraadet benyttede Lejligheden til at øge sin Repræsentation, men derfor var der ingen Anledning til at stryge Medlemmernes Kontingent. Sagen skulde nødvendig udsættes, da der skulde holdes Generalforsamling næste Onsdag.

Jakob Jensen bemærkede, at hvis Amtsskoleraadet ogsaa forlangte at faa 1 Medlem, vilde Stillingen være god politisk set, idet et bestemt Parti saa vilde besætte alle Pladserne, hvad vel ogsaa var Hensigten med det hele. Skulde Ledelsen omformes, maatte Byraadet have Hovedindflydelsen, men Forslaget tog kun Sigte paa at tage Medlemsretten fra de mange Haandværksmestre og Svende, som nu var Medlemmer af Skolen, og det vilde

Taleren ikke være med til. Fulgte man Forslaget, vilde man ødelægge Skolen. Taleren forlangte Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Mikael Johansen kunde ikke indse, hvorledes et bestemt politisk Parti skulde kunne besætte alle Pladserne, hvis Forslaget blev gennemført. Hverken Ministeriet, Byraadet eller Amtsskoleraadet vilde vælge ene Højremænd. Taleren vidste ikke, om der var Politik i Sagen, skønt han nok havde hørt noget om, at man havde gjort Bestyrelsesvalgene politiske.

Samuel sen syntes, at Arbejdernes Fællesorganisation var nærmere end Amtsskoleraadet til at vælge Repræsentanter til Bestyrelsen.

Jakob Jensen hævdede, at Regeringen næsten altid valgte Højremænd, og at Amtsskoleraadet gjorde det samme, havde man set ved Valg af et Medlem til Skoledirektionen. Haandværkerforeningen vilde ogsaa vælge en Højremand, og Forstanderen vilde vel ogsaa blive taget af den besiddende Klasse, saa alt ialt vilde Magten helt og fuldt komme til at ligge i Højres Hænder.

Udsattes i Henhold til Forretningsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 30. september 1915 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 265-1915)

Forslag fra Magnus Nielsen og J. C. Petersen om, at Byraadet bliver repræsenteret ved 2 Medlemmer i Teknisk Skoles Bestyrelse.

Udsattes efter Forslag af Magnus Nielsen.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. november 1915 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 265-1915)

Forslag fra Magnus Nielsen og J. C. Petersen om, at Byraadet bliver repræsenteret ved 2 Medlemmer i Teknisk Skoles Bestyrelse.

Magnus Nielsen bemærkede, at Teknisk Skole hidtil var blevet ledet af en Bestyrelse, hvis store Flertal var blevet valgt paa den aarlige Generalforsamling, men at der, efterhaanden som Tilskudene fra Stat og Kommune var blevet større og større, ved flere Lejligheder var faldet Udtalelser i Byraadet om at søge at faa en større Repræsentation for Byraadet i Skolens Bestyrelse. Under almindelige Forhold lod det sig ikke ret vel gøre, men da Staten nu havde ønsket at blive repræsenteret i Bestyrelsen, og Lovene skulde forandres, var Lejligheden kommet til, at ogsaa Aarhus Byraad kunde faa sin Repræsentation forøget. Forslagsstillerne vilde derfor foreslaa, at Byraadet vedtog at meddele Skolen, at det ønskede fremtidig at repræsenteres ved 2 Medlemmer i Stedet for som hidtil af eet, og at disse 2 Medlemmer skulde vælges efter Forholdstal.

Jakob Jensen fandt, at det vilde være noget anmassende af Byraadet at forlange at faa større Repræsentation i Skolens Bestyrelse. Da det var Generalforsamlingen, som traf Afgørelsen, kunde der kun være Tale om at fremsætte et Ønske. I Anledning af Hr. Magnus Nielsens Bemærkning om, at Staten havde ønsket at faa Repræsentanter i Bestyrelsen, skulde Taleren oplyse, at denne Sag var kommet en Del af den nuværende Bestyrelse ret overraskende, og at det var en mindre Del af Bestyrelsen, som havde ledet Statsmagten ind paa den Tanke at blive repræsenteret i Bestyrelsen. Den Del af Bestyrelsen, som var valgt omtrent samtidig med Taleren, havde været ganske uvidende om dette Ønske, der var kommet dem saa meget mere overraskende, som andre Socialdemokrater havde haft Sæde i Bestyrelsen i Aarevis. Taleren havde tænkt over, hvad der kunde være Grunden til, at man ønskede Staten repræsenteret, og han var kommet til det Resultat, at man havde indset, at det private Initiativ havde forløftet sig paa Teknisk Skole, og at denne derfor maatte føres over til Staten og Kommunen, hvilket Hr. Magnus Nielsens Udtalelser jo ogsaa tydede paa. Det rigtigste vilde da være, at man gjorde Skridtet fuldt ud ved at lade Skolen blive en kommunal Institution med Statstilskud. Dersom Forslaget skulde kunne føre dertil, havde Taleren intet imod det, men naturligvis maatte hele Sagen nøjere overvejes. Da Forslaget fra de Herrer Magnus Nielsen og J. C. Petersen som før nævnt kun kunde gaa ud paa at rette en Henstilling til Skolens Bestyrelse, vilde Taleren, idet han formodede, at Forslaget skyldtes en Overbevisning om, at Skolen ikke kunde bære sig længere, foreslaa, at man ledsagede denne Henstilling med endnu en Henstilling saalydende:

"Ved at der i Byraadet er fremsat Forslag om, at Raadet kunde ønske sin Repræsentation i Styrelsen for Selskabet "Prins Frederik Ferdinands tekniske Skole" forøget fra 1 til 2

Medlemmer, kom man ind paa at tale om Selskabets økonomiske Stilling, hvorunder der fremsattes Forslag om at henstille til den ærede Bestyrelse at tage under Overvejelse, om det ikke vilde være heldigst for Selskabet eller for Skolens fremtidige Udvikling, om denne overgik til at blive en kommunal Institution."

Skolen blev nu søgt af ca. 1000 Elever. Dette var ganske vist et ret stort Tal, men det kunde være meget større, idet flere Fag, bl. a. flere Bygningsfag ikke søgte Skolen saa meget, som de burde. Der undervistes ypperligt i Skolen, saa denne burde nødigt gaa en trang Tid i Møde i økonomisk Henseende. Da Spørgsmaalet om Statens og Kommunens forøgede Repræsentation for en Tid siden var fremme, hed det sig, at det var meget presserende, men det havde dog næppe større Hast, end at Bestyrelsen kunde faa Tid til at overveje, hvilken Vej man skulde ud. Man havde i Bestyrelsen arbejdet udmærket sammen og foretaget den ene Udvidelse af Skolen efter den anden, og hvert enkelt Bestyrelsesmedlem havde vist den bedste Villie til at føre Skolen frem, saa man kunde nok faa Tid til grundigt at gennemtænke, hvilken Form der vilde være den bedste for Skolens fremtidige Bestaaen.

Marthin Hansen kunde efter at have hørt de Herrer Magnus Nielsen og Jakob Jensens Udtalelser ikke se andet, end at der var gaaet Politik i Sagen, uagtet der burde være absolut Ro om Skolens Arbejde. Naar Staten i Kraft af sit Tilskud til Skolen krævede at blive repræsenteret ved 2 Medlemmer i Skolens Bestyrelse, var det ikke urimeligt af Byraadet ogsaa at kræve 2 Repræsentanter, een for hver af dets to store Grupper. Noget anmassende i dette Krav kunde der fornuftigvis ikke være, men først og fremmest maatte der i en Skole som i et Pengeinstitut være Ro over Arbejdet.

J. C. Petersen kunde ikke forstaa, at det skulde være anmassende af Byraadet at ønske 2 Repræsentanter i Skolens Bestyrelse, tværtimod var det naturligt, at en Institution, som krævede saa store Tilskud fra det offentlige, ogsaa blev ledet under Medvirkning fra det offentlige. Statens Tilskud var nu oppe paa ca. 30000 Kr. aarlig foruden Tilskud til Skolemateriel, og i Aar blev der eudda givet et Ekstratilskud paa 34-35000 Kr., saa der var intet at sige til, at Staten ønskede en Repræsentation i Bestyrelsen. Kommunen gav et Tilskud paa 6000 Kr., foruden at den kautionerede for at Skolens Gæld og havde givet gratis Grund til Skolen. Derfor maatte Byraadet have nogen Berettigelse til at ønske at blive repræsenteret ved

2 Medlemmer i Bestyrelsen, og Lejligheden til at opnaa det var nu inde, da Selskabets Love alligevel skulde ændres. Taleren vilde fraraade, at man i Øjeblikket tænkte paa at lade

Skolen overgaa til Kommunen, idet han var overbevist om, at denne Byrde vilde blive for tung for Kommunen. Man vilde i saa Tilfælde næppe kunde regne med saa store Tilskud som nu fra Staten, Haandværkerne og Amtet, ligesom jo ogsaa de private Tilskud vilde falde bort. Foreløbig i hvert Fald burde man derfor indskrænke sig til i al Beskedenhed at lade Skolens Bestyrelse og Generalforsamling vide, at man ønskede Byraadet repræsenteret ved 2 Medlemmer i Stedet for eet.

Formanden var klar over, at man kun kunde udtale et Ønske om forøget. Repræsentation. Da dette ikke fremgik af Forslaget, men derimod af Hr. J. C. Petersens Udtalelse, vilde Taleren spørge Forslagsstillerne, om det ikke var Meningen.

Magnus Nielsen bemærkede, at Meningen naturligvis var at udtale et Ønske om større Repræsentation for Byraadet, idet Afgørelsen jo maatte ligge hos Generalforsamlingen, men paa den anden Side gik Forslagsstillerne ogsaa ud fra, at Generalforsamlingen vilde efterkomme dette Ønske. Taleren vilde ligesom Hr. J. C. Petersen meget fraraade, at man slog til Lyd for at gøre Teknisk Skole til en kommunal Institution.

Jakob Jensen skulde ikke følge Hr. Marthin Hansen paa hans politiske Bane og heller ikke tale om Arbejdsparekassen ved denne Lejlighed. Dersom der var gaaet Politik i Sagen og skabt Uro i Skolens Arbejde, maatte Hr. J. C. Petersen, som havde udsendt Stikkort forud for sidste Generalforsamling, bære Ansaret derfor. Det var rigtigt, at Skolen maatte have Ro, men det opnaaedes bedst ved at lade den blive en kommunal Institution.

Bestyrelsens Flertal havde vedtaget saadanne Bevillinger og imod den Side, som Taleren tilhørte, paalagt Skolen saadanne Udgifter, at Skolen ikke kunde bære sig. Hvor f. Eks. Pengene til Pensionsbyrderne skulde komme fra, kunde Taleren ikke se. Taleren havde stillet sit Forslag, fordi han vilde have det saaledes, at Skolen kunde opfylde sine Forpligtelser, hvad den ikke kunde med de Indtægter, den havde. Da Taleren i Bestyrelsen var om Pensionsbyrderne, talte Hr. J. C. Petersen ikke om nogen tung Byrde. Det var saa meget mere naturligt, at Skolen overgik til Kommunen, som denne heftede for al Skolens Gæld. Kun at faa et Par Medlemmer i Bestyrelsen var Kommunen ikke tjent med. Det glædede Taleren, at Hr. Magnus Nielsen nu var blevet klar over, at man ikke kunde fordre, men kun ønske 2 Repræsentanter i Bestyrelsen.

Marthin Hansen mente, at enhver kunde se, at der var gaaet Politik i Sagen. Kampen drejede sig jo i Virkeligheden om, hvem der skulde have den ledende Stilling i Bestyrelsen, skønt det afgørende jo var, at Skolen fik Arbejdsro. Taleren havde ikke tænkt paa

Arbejdersparekassen alene, men paa Pengeinstituter i Almindelighed. Taleren vilde gerne støtte ethvert Forslag, som kunde skaffe den tekniske Skole Arbejdsro, og netop derfor kunde han ikke finde det urimeligt, at de, der støttede Skolen, fik Del i dennes Ledelse.

J. C. Petersen fandt, at det, som Hr. Jakob Jensen havde røbet fra Skolens Bestyrelse var ret misvisende. Det forholdt sig nemlig ikke saaledes, som Hr. Jakob Jensen havde søgt at give det Udseende af, at den Side, Taleren tilhørte, havde flottet sig med Bevillinger, man ingen Penge havde til. Den største Del af Skolens Indtægter kom vel ind ved Bidrag fra forskellig Side, men disse Bidrag kunde man jo nok regne med som nogenlunde sikre. Saavidt Taleren huskede rigtig, var kun to af Skolens Lærere pensionsberettigede, den ene var Skolens Forstander, og den anden var en af Lærerne ved det ny Elektroteknikum. Til dette, som var det første her i Landet udenfor København, gjaldt det naturligvis om at faa saa gode Kræfter som muligt, og da man ikke havde Raad til at give en særlig stor Løn, maatte man give den ene af Lærerne, som kom fra en pensionsberettiget Stilling, Pensionsret.

Jakob Jensen skulde i Anledning af Hr. J. C. Petersens Bemærkning om, at Taleren havde røbet noget fra Skolens Bestyrelse, bemærke, at det jo kunde være ganske rart for Hr. J. C. Petersen at lave en saadan Agitation, som Hr. Petersen havde lavet, uden at der blev rørt ved den offentlig. Dersom der var gaaet Agitation og Politik i denne Sag, skyldtes det den Side, Hr. Petersen tilhørte, det skulde Offentligheden dog have at vide.

Magnus Nielsen fandt det dejligt at høre Hr. Jakob Jensen tale om, at Offentligheden skulde have at vide, hvem der havde bragt Politik ind i denne Sag, da det dog var klart for alle, at Krigen var begyndt med Socialdemokratiets Anmasselse for at erobre Skolen. Ved næsten enhver Generalforsamling havde Socialdemokraterne prøvet deres Kræfter ved at hælde veltjente Bestyrelsesmedlemmer ud og besætte Pladserne med Socialdemokrater. Den Side, Taleren tilhørte, havde aldrig forsøgt at bringe Politik ind i Skolen, før Socialdemokratiet fik en Del Medlemmer med smaa Bidrag med i Selskabet og dikterede dem at møde. Alt dette vidste Hr. Jakob Jensen meget godt, saa Hr. Jakob Jensens Tale om, at Offentligheden skulde vide, hvorledes det forholdt sig, var den rene Krokodillegrad. Taleren maatte vedblivende fraraade, at man fra Byraadets Side arbejdede paa, at Teknisk Skole blev en kommunal Institution. Dersom Skolens Generalforsamling ønskede dette, henvendte den sig nok til Byraadet derom.

Simonsen udtalte, at man nu endelig havde faaet Klarhed, derved at Hr. Magnus Nielsen

var faldet ud af Rollen. Hr. J. C. Petersen var en langt større Skuespiller og havde holdt sig bravt i Rollen. Der var nu ingen Tvivl om, at denne politiske Ballon var opsendt fra Højres Side. Det røbede Hr. Magnus Nielsen ved at sige, at det var Socialdemokratiets Anmasselse, som var Skyld i, at det foreliggende Forslag var fremkommet. Man vidste altsaa nu, at det ikke var Teknisk Skole, det gjaldt om, men Højres Mandater i Bestyrelsen. Det faktiske var, at Socialdemokratiet kun havde besat et Mindretal af Bestyrelsespladserne for at øve Kritik, men dette Mindretal skulde altsaa nu slaas ned. Hr. Magnus Nielsen havde endvidere udtalt, at Socialdemokraterne med de smaa Bidrag vilde styre Skolen. Forholdet var jo det, at Teknisk Skole i Fortiden var blevet styret elendigt. Lærlingene var der intet Hensyn blevet taget til, de maatte i Hundredevis forlade Skolen, fordi de ikke kunde holde Arbejdet ud, men fra Bestyrelsens Side var der intet blevet gjort for at faa Mestrene til at lade dem nøjes med en mindre Arbejdstid, saaledes at de kunde passe deres Skole.

Magnus Nielsen havde ikke kritiseret de socialdemokratiske Medlemmer af Skolens Bestyrelse, men skulde tvertimod erkende, at de gerne arbejdede med paa at gøre Skolen god. Noget andet var, at hvis der var blevet ved, som der var begyndt, saa vilde der sikkert ogsaa paa sidste Generalforsamling være blevet valgt to Socialdemokrater, hvorved Socialdemokratiet vilde have faaet stor Overvægt i Bestyrelsen. Hr. Simonsen maatte vende og dreje Talerens Ord, som han vilde, Taleren vilde blot hævde, at den Side han tilhørte, kun havde til Hensigt at skaffe Skolen Fred og Ro, uden at Ledelsen blev ensidig, hvad den vilde blive, hvis Socialdemokraterne blev ved, som de havde begyndt. Naar Lærlingene kunde passe Ungdomsballer og andre Forlystelser, saaledes som mange af dem gjorde, kunde de nok passe Teknisk Skole, selv om de skulde være paa Værkstedet om Dagen.

Simonsen bemærkede, at det skulde ikke lykkes Hr. Magnus Nielsen at snakke sig fra sine Udtalelser. Taleren vilde derfor slaa fast igen, at Hr. Magnus Nielsen som Motivering for det foreliggende Forslag havde udtalt, at det fremkom som Følge af Socialdemokratiets Anmasselse for at erobre Skolen, at Socialdemokraterne hældte de gamle Bestyrelsesmedlemmer ud, og at de havde skaffet en Del Medlemmer med smaa Bidrag og dikteret dem at møde.

J. C. Petersen skulde i Anledning af Hr. Simonsens Beskyldning mod Bestyrelsen for intet at gøre for Lærlingene oplyse, at der, naar en Elev udeblev fra Skolen, blev skrevet til hans

Mester. Andet kunde Skolen ikke gøre. Hvis Forsømmelsen skyldtes Mesteren, maatte denne føle Skrивelsen som en Reprimande. I Henhold til Lærlingekontrakterne var Lærlingene berettigede til at faa Tid til at besøge Skolen, og det var Lærlingenes Værger, der maatte drage Omsorg for, at Kontrakten blev overholdt.

Jakob Jensens Forslag til en yderligere Tilføjelse til Henvendelsen til Teknisk Skole forkastedes med 9 Stemmer mod 8, men begæredes af Forslagsstilleren indsendt til teknisk Skoles Bestyrelse. I Henhold til Hovedforslaget vedtoges det overfor Skolens Bestyrelse at udtale Ønsket om, at Byraadet fremtidig i Bestyrelsen maatte blive repræsenteret ved 2 Medlemmer.

